

TÁRSADALMI ELLENŐRZŐ TÁJÉKOZTATÓ TÁRSULÁS

XIII. ÉVFOLYAM 4. szám
2022. augusztus

HÍRLAP

A TÁRSADALMI ELLENŐRZŐ TÁJÉKOZTATÓ TÁRSULÁS
INGYENES KIADVÁNYA. MEGJELENIK BÁTASZÉK, BÁTAAAPÁTI, CIKÓ,
FEKED, MÓRÁGY, MÖCSÉNY, ÓFALU, VÉMÉND TELEPÜLÉSEKEN

A templomban emlékeztek államalapító királyunkra

BÁTASZÉK Augusztus 20.-a Magyarország nemzeti és állami ünnepe. Ekkor emlékezünk államalapító Szent István királyunkra is.

A Társadalmi Ellenőrző Tájékoztató Társulás (TETT) szervezetéhez tartozó településeken ugyancsak megünnepelték a jeles napot. Bátaszéken a Nagyboldogasszony Római Katolikus Plébániatemplom adott otthont a rendezvénynek. A délelőtti szentmisét a református és a katolikus papok közösen celebrálták. Ünnepi beszédet Nacsa Lőrinc országgyűlési képviselő tartott, a honatyá hangsúlyozta: több mint ezer éves történelmünk két pillére a kereszténység és a nemzet, e kettő fennmaradását kell a jövőben is megőrizni.

Ezt követően dr. Bozsolik Róbert, a település polgármestere köszöntötte a jelenlévőket. Mint mondta, évszázadokon keresztül bizonyítottuk, hogy képesek voltunk összefogni és megmaradni. Tehát képesek lehetünk rá a jövőben is. Az ünnepi beszédeket követően a megszentelt kenyérből minden résztvevő kapott egy-egy darabot.

Mauthner Ilona

Dr. Bozsolik Róbert köszöntötte a jelenlévőket. Beszédében az összefogás fontosságát hangsúlyozta
Fotó: Ócsai Krisztina

Az összekovácsolódást szolgálta a Falunap

BÁTAAAPÁTI „Ne azt keressétek, ami szét-húz és megoszt benneteket, hanem azt, ami összeköti!”. Szent Pál ezen intelmét idézte a Nyárázó Falunapon tartott megnyitójában Krachun Szilárd polgármester.

A település vezetője, aki együtt a Társadalmi Ellenőrző Tájékoztató Társulás (TETT) elnöki tisztét is ellátja, az apostol gondolatára alapozva fejtette ki, hogy az összefogás nemcsak egyetértést teremt, de általa nagy eredményeket is el lehet érni. Olyan eredményeket, melyek a közösség, így Báticaapáti és lakóinak javát szolgálják.

Ennek az egymáshoz vezető összeköttetés-

nek, kapcsolatnak a jegyében rendezte meg az önkormányzat a Nyárázó Falunapot a helyi sportpályán. Az időjárásra nem lehetett panasz, a közönséget kellemes meleg, valamint a nagy sátorban emelt színpadon kulturális és szórakoztató műsorok sora fogadta. – Két év óta ez az első ilyen nagy rendezvényünk – jegyezte meg Krachun Szilárd. – Talaly óvatosak voltunk, képviselőtestületünk úgy döntött, hogy 2021-ben ne legyen falunap. Mostanra azonban jelentősen javult a helyzet, a járvány visszaszorult. Szükség is volt már egy ilyen összejövetelre, ami az itt élők összekovácsolását szolgálja. Személy szerint nagyon fontosnak tartom, hogy a település egységes legyen, és ezen óhajommal nem vagyok egyedül. Éppen ezért gondolkodom, gondolkodunk azon, hogy évente ne csak egy, hanem két nagyobb szabású rendezvényünk legyen. Civil szervezeteink számát a vadásztársaság mellett most már a nyugdíjas egyesület is gyarapítja. Utóbbi csapat sikeres pályázataival újabb lendületet adhat a közösségi életnek. A Falunap megmaradna nyáron. De jön a tél, ebben az időszakban tarthatnánk például egy falusi disznóvágást, ebéddel, avagy vacsorával. Éppenséggel megtehetnénk, hogy ételt rendelünk, de ezzel pont az a hangulat veszne el, avagy mérséklődné, amit a maga teljességében a közös tevékenység jeleníthet meg.

Az érdeklődők számos műfajból kaptak élményt

Ez az ötlet, mármint a disznóvágás akkor valósul meg, ha egyrészt lesz rá igény – ez valószínűleg megvan –, másrészt, ha lesz sok helyi önkéntesünk, aki vállalja a lebonyolítással járó, nem csekély munkát.

Ami azt illeti, utóbbi téren is van mire alapozni. Hiszen a szombati Falunapon helyi önkéntesek sütötték a fehér kenyérral, mustárral és savanyú uborkával tálalt kolbászt és a tarját, azaz a vacsorát. Amit – egy-egy szabadon választott itallal együtt – az önkormányzat jövőtből valamennyi helyi család ingyenesen fogyasztathatott.

Krachun Szilárd polgármester köszöntötte a közönséget
Fotó: Makovics Kornél

A hőség sem tartotta vissza a helyieket a rég várt rendezvénytől

Nyüzsgő tömeg, jó hangulat jellemezte Cikón a falunapot
Fotók: Mártonfai Dénes

CIKÓ A település életében fontos esemény a falunap. Erősíti az összetartozást és segíti a kapcsolatok ápolását.

Molnár Józsefné polgármester elmondta, nagy öröme szolgálta, hogy ilyen hosszú idő után újra együtt lehet a település apraja-nagyja. Köszöntő beszéde után örömmel és meghatottan ünnepelték azt a tizenöt házaspárt, akik idén ünnepelték huszonöt-, ötven- vagy hatvanéves házassági évfordulójukat.

– Ők mind Cikón kötöttek házasságot és azóta is itt élnek, itt nevelték fel gyermekeiket és a helyi közösség szerves tagjai – mondta Molnár Józsefné. A hölgyek virágcsokrot, a férfiak egy üveg bort kaptak ajándékba. A Cikói Hagyományörző Egyesület dallal köszöntötte a jubiláló házaspárokat.

Ezután művészeti csoportok és szolisták szórakoztatták a közönséget énekkel, zenével és tánccal. A gyermekeknek a település az ingyenes légvár és arcfestés ajándékokkal kedveskedett. A levegőt közben jó

Molnár Józsefné: a Cikó-Möcsény út felújítása nagyon fontos volt a falunak

illat töltötte be, hiszen a szakácsok már bográcsban főzték a finom ételt, a babgulyást, amivel mindenki jóllakhatott, az önkormányzat jóvoltából ingyen. A vacsora után nyolc órai kezdettel utcabálon táncolhatták ki magukat a cikóiak.

Molnár Józsefné a települési eredményeket összefoglalva elmondta, hogy a Magyar Falu Program keretein belül az óvoda külső felújítása, hősztigetése, tetőcseréje valósul meg a nyár folyamán. Szintén pályázati forrásból újul majd meg az iskolától a könyvtárig a teljes járdaszakas.

– A Cikót és Möcsényt összekötő útszakasz felújítására is pályáztunk, melyet el is nyertünk – tette hozzá. – Most zajlik a közbeszerzési eljárás, nagyon bízom benne, hogy az ősz folyamán ez is megvalósul. A vízrendezés közbeszerzési eljárása is most zajlik, erre már nyertünk pályázati pénzt.

Schilli-Bárány Margit

Bográcsokban főttek a finom ételek

MÓRÁGY Bár jelentős múltra tekint vissza a Mórágyi Gránit Fesztivál, a korlátozások miatt a 2020-as években első alkalommal szervezték meg idén a színes programot. Most zajlott le a már korábban elkészült színpad átadása is.

A rendezvény szombaton a reggeli órákban megnyitóval indult, majd felsorakoztak az Arany Fakanál főzőverseny résztvevői. Ezúttal tizennégy csapat összesen tizenöt bográcsban készültek a finomabbnál finomabb pörköltök, a tűzhelyek mellett összesen csaknem kétszáz ember sürgölődött. A helyi indu-

Egy ifjú főzőmester a mórágyi gránitfal mellett
Fotók: Mártonfai Dénes

lók mellett a versenyen külhoni magyar testvértelepülések, a felvidéki Fél és délvidéki Bajmok csapata is részt vett, előbbi mindjárt két különböző fogással. A résztvevőknek a mórágyi önkormányzat csapatonként három kilogramm vegyes pörkölt húst biztosított ingyenesen.

Az első helyezést Fél település csapata hozta el marhapörköltjével. A verseny második helyezettje a féliek másik fogása, a kakaspaprikás lett. A harmadik helyen a mórágyi Nagy falat csapat pörköltje végzett, a féli polgármester által átadott különdíjat pedig a szintén helyi Pörkölt ördögök vehették át.

Ezt követően az áprilisi alkotótábor képeiből és Tóthné Nagy Mária kézimunkáiból összeválogatott kiállítás megnyitója következett a Gránit Fogadóban. Délután az új színpadon fergeteges műsort adtak a tánc-csoportok. A hagyományos ételek bemutatóját hajnalig tartó zene és tánc követte, az estét 11 órától tűzijáték is színesítette.

A település vezetése nemcsak színes programokkal, hanem különböző fejlesztésekkel is igyekszik az itt élők életminőségén változtatni. Glöckner Henrik, Mórágypolgármes-

Glöckner Henrik a fejlesztéseket is ismertette

tere elmondta, hogy egy belügyminisztériumi pályázat húszmillió forintos támogatásával, 3,5 millió forintos önerő és 5,1 millió forintos önkormányzati saját forrás hozzáadásával teljes hosszában megújult a Petőfi Sándor utca burkolata. A Magyar Falu Programból elnyert 25 millió forintos támogatás segítségével pedig nemrégiben zárult le a kultúrház teljes belső felújítása, a vizesblokk átalakítása és a fűtésrendszer korszerűsítése. Ez nagy öröm az itt élőknek, a felújítással ugyanis több évtizedes igényüket sikerült megvalósítaniuk.

Gaszó Rita

A térséget járja Paks II. információs sátra

PAKS Hol Kalocsán, hol Pusztahencsén vagy éppen Bonyhádán ver sátrat a Paks II. csapata. Korántsem valami nyári táborozásról van szó: a két új blokk megépítéséért felelős társaság kommunikációs munkatársai egy információs sátorral járnak a térséget, hogy minél többen tájékozódhassanak első kézből hazánk legnagyobb beruházásáról.

Negyedik éve járja a térséget a Paks II. Zrt. információs sátra. A tájékoztatás új platformja 2019 májusában Pakson debütált a Város napján. Azóta több mint tucatnyi településen megfordult, az idei nyár pedig talán a korábbiaknál is pezsgőbb, szinte nincs olyan hétvége, hogy ne bukkanna fel valahol a sátor és vele együtt az erőműberuházást megvalósító cég munkatársai. Mittler István kommunikációs igazgató arról számolt be, hogy sok meghívás érkezik a környező településekről, de munkatársai maguk is keresik a lehetőséget, hogy olyan programokra, rendezvényekre települjenek ki az információs sátorral, ahol sokan megfordulnak, így sokak számára nyílik meg a lehetőség arra, hogy tájékozódjanak a projekttel kapcsolatban. – Önmagában a sátor is információs célokat szolgál. Hatszög alakúra terveztük, mint az atomerőművek fűtőanyaga. Az oldalfalak nagyon informatívak, sok mindent meg lehet tudni az ott elhelyezett ábrák, feliratok, látványtervek jóvoltából. Hogy mást ne mondjak, például látható a reaktor sémája, amelyen kiemeltük azokat a fejlesztéseket, amelyek a biztonságnövelést szolgálják. A szakember hozzátette: az újonnan szerzett információkat lehetőség van azonnal alkalmazni is, hiszen a látogatókat kvizzel várják. – Természetesen a helyesen válaszolók jutalma sem marad el – tette hozzá. Nem csupán a beruházás részletei iránt érdeklődő felnőtteket várják a sátornál, hanem a gyerekeket is különféle játékokkal, kirakókkal, színezőkkel és természetesen ők is kapnak apró ajándékokat, egy-egy labdát, frizbit, kulcstartót emlékébe.

A kommunikációs igazgató összegzése szerint az idei nyár tapasztalatai nagyon jók: Tolna és Bács-Kiskun megyében is több helyszínen megfordult a sátor. – Meghívást kaptunk Bölcskére majálisra, Kalocsára motorostalálkozóra, a pusztahencsei Boszorkányszombatra, a nagydorogi, németkéri és ordasi falunapra, de bekerült az idei naptárunkba a huszadik Tarka Fesztivál, a Tolna megyei értékek napja és Fadd-Domboriban a SporTolna Triatlon Fesztivál, amelynek lassan négy évtizedes múltja van – sorolta Mittler István. Arra is kitért, hogy a környéken élők természetesen sok információval rendelkeznek a Paks II. projektről, de az utóbbi hetek, hónapok történései bennük is sok kérdést generáltak. – A munkatársaim arról számoltak be, hogy az energiaválság hatása markánsan nyomot hagyott az emberek hozzáállásán. Egyre többen adnak hangot annak a véleménynek, hogy nagyon nagy szükség van hazai erőművekre és konkrétan az új atomerőművi blokkokra – fogalmazott. Hozzátette, hogy a rendezvényeken azonban nemcsak helybeliek, környékeliek fordulnak meg, hanem távolabb élő rokonok, ismerősök, elszármazottak is, akik természetesen kevesebb információval rendelkeznek a Paks II. beruházásról, így nekik még több kérdésük van. – Nagydorogon egy háromgyermekes, Győr-Moson-Sopron megyében élő család legalább másfél órát a sátornál töltött. Miközben a gyerekek színeztek és kirakóztak, a szülők töviről-hegyire kifaggatták kollégáimat arról, hogy miért nem jelent megoldást az, ha csak megújuló forrásokra alapozzuk az ország energiaellátását, milyen érvek szólnak az atomenergia mellett. Mi örömmel vesszük a kérdéseket, sőt a kétségeket is, mert alkalmat ad arra, hogy elmondjuk a tényeket, érveket – számolt be a Paks II. Zrt. kommunikációs igazgatója.

A sátor a pusztahencsei Boszorkányszombaton is fogadta a közönséget

A látogatókat kvizzel várják, a helyesen válaszolók jutalmat kapnak

Az érdeklődők Kalocsán is választ kaptak kérdéseikre

Tart a jelentés felülvizsgálata

BÁTAAPÁTI A Nemzeti Radioaktívhulladék-tároló (NRHT) új üzemeltetési engedélyt kapott 2022-ben, amely a Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tárolóban (RHFT) tárolt intézményi eredetű hulladékok egy részének beszállítása mellett új föld alatti be- és kilépési pont nyitását is lehetővé teszi a tárolóban.

Jelenleg is folyamatban van az NRHT Időszakos Biztonsági Jelentésének felülvizsgálata, amelyet még 2021. december 15-én nyújtott be az Országos Atomenergia Hivatalnak (OAH) a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. (RHK Kft.). A jelentés a tároló időszakos biztonsági felülvizsgálatának (IBF) eredményeit összegzi és mutatja be. Az IBF-t szintén 2021-ben végezte el a társaság az atomtörvény figyelembevételével, valamint a kormányrendeletben rögzített követelmények, illetve kiadott hatósági útmutatók alapján. – A felülvizsgálat során az NRHT biztonsága szempontjából meghatározó, tizenkét vizsgálati témakörben témakör-specifikus értékelési feladatokat határoztunk meg és dolgoztunk ki, illetve a vonatkozó vizsgálati követelmények teljesülésének a részletes vizsgálatát is végrehajtottuk – ismertette a munkafolyamatot dr. Radó Krisztián telephelyvezető.

Arról is beszámolt a vezető, hogy még 2020 nyarán a „Bátaapáti Nemzeti Radioaktívhulladék-tároló (NRHT) üzemeltetési engedély iránti kérelme” tárgyában üzemeltetési engedély kérelmet nyújtottak be az OAH-hoz. – A kérelmet az intézményi eredetű, a Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tárolóban elhelyezett hulladéksomagok egy részének Bátaapátiba történő átszállítása és végleges elhelyezése miatt nyújtottuk be. Ehhez kapcsolódóan 2021-ben kiegészítést kérvényeztünk: a tárolókamrák vasbeton medencéinek szakaszos feltöltéséhez igazodó tevékenységek miatt a felszín alatti új elle-

A Nemzeti Radioaktívhulladék-tároló (NRHT) telephelye Bátaapátiban

nőzött zónai be- és kilépési pont nyitását indítványoztuk – részletezte a szakember. Az üzemeltetési engedélyt több hiánypótlást követően 2022. március 18-án adta ki a hatóság.

A 2. tárolókamra készen áll az újfajta, úgynevezett kompakt hulladéksomagok fogadására, amelyek szállítása 2022. év végén várható. Az elhelyezési folyamatok támogatásához az eljárásokat és technológiai folyamatokat kidolgozták, a szükséges gépek, berendezések rendelkezésre állnak. A tárolókamra vasbeton medencéjének technológiai és installációs rendszerei folyamatos ellenőrzés alatt állnak, a technológiai folyamatok, berendezések alkalmasságának, illetve a dolgozók speciális szaktudásának naprakészen tartása, inaktív gyakorlatok végrehajtása rendszeres. Az üzemeltetési engedélyben, jogszabályban előírtakat folyamatosan teljesíti az RHK Kft. A kibocsátás- és környezetellenőrzések végrehajtása, berendezések karbantartása, a telephely álagmegóvása, a szabványos felülvizsgálatok

elvégzése, időszakos ellenőrzések lefolytatása és az öregedéskezelési program végrehajtása is zökkenőmentesen zajlik.

– A radiológiai kibocsátás- és környezetellenőrzések végrehajtása során mind a folyékony, mind a légnemű kibocsátás mintavételét és mérését az éves ütemterv szerint elvégeztük. Az így nyert vizsgálati eredményeket tekintve a telephely környezetében mesterséges, a tárolótól (beszállított hulladékból) származó radioaktív anyag jelenléte nem volt kimutatható – zárta összegzőjét dr. Radó Krisztián.

RHK
RADIOAKTÍV HULLADÉKOKAT KEZELŐ KFT.

Az állam megkapja a víziközmű vagyont

BÁTASZÉK Alig egy hónappal ezelőtt döntött úgy egyhangú szavazással Bátaszék város testülete, hogy egyelőre nem engedi át a víziközmű vagyont állami kézbe.

A megnövekedett energia árak után azonban látszott, hogy a város saját költségvetéséből nem fogja tudni kigazdálkodni a többlet költségeket. A képviselő testület ennek ismeretében újra tárgyalt az ügyről.

– Az integrációs folyamat részeként Bátaszék város önkormányzata is önkéntesen és ingyenesen átadja víziközmű vagyonát a magyar államnak – adott tájékoztatást a döntésről Bozsolík Róbert polgármester. – Ezzel megteremti annak a lehetőségét, hogy a víziközmű szolgáltató a 2022-es

évben keletkezett veszteségét állami kompenzáció címén megkaphassa.

Az integrációs folyamat részeként a vagyont a magyar államra száll, ennek fejében köteles lesz a szolgáltatást biztosítani. Bozsolík Róbert reményét fejezte ki, hogy helyben továbbra is az E.R.Ö.V. kap megbízást a szolgáltatásra.

– Ez fontos számunkra, mert így egy kicsit közvetlenebb kapcsolatot tudunk fenntartani ezen a területen – jelentette ki a polgármester. – Még fontosabb, hogy a dolgozói kollektíva, mely az E.R.Ö.V. –ön belül végzi munkáját, megmaradhat és ezek a munkahelyek biztosítják a családok számára a megélhetést.

(Forrás: Tolnatáv Televízió/Kutny Gábor)

Bozsolík Róbert polgármester

Zene, színház és sütemény is várta a közönséget

FEKED Kulturális rendezvények sora zajlott le augusztus végén Fekeden. Ezekből adunk ízelítőt fotós összeállításunkkal.

Horváth Etele kezdeményezésére 2020 nyarán együttes alakult helyi és fekedei kötődésű zenészekből. Rézfúvósok, fafúvósok, billentyűs, pengetős és ütőhangszeren játszó alkotják a muzsikus közösséget. A csapat augusztus 26-án, pénteken 18 órától a paplak mellett nyáresti térzenével szórakoztatta a közönséget. Elsősorban hagyományos sváb dallamok csendültek fel, de a publikum a 60-as, 70-es, 80-as évek slágereiből is ízelítőt kapott.

Másnap délelőtt a kultúrház látogatói a rétesekből kaptak ízelítőt. A helyi német önkormányzat szervezésében ugyanis rétes-sütés zajlott helyi érdeklődők bevonásával. Tehát arra nyílt lehetőség, hogy a jelentkezők megismerkedjenek a rétes készítésének hagyományos technikájával, a kezdő mozzanattól a befejezésig. Ez és az ehhez hasonló elfoglaltságok azért hasznosak, kiváltképp az ifjabb nemzedék számára, mert most még van kitől eltanulni a fogásokat.

Tillmann Péter is megtekintette a fuldaiak előadását / Fotó: Cseke Beatrix

So sen mr dohar komme: ezt a címet viselte a német fiatalok zenés színdarabja

Különleges kulturális-művészeti eseményként augusztus 28-án, vasárnap a papkerti pavilonban a Fulda melletti Lichtbergschule Eiterfeld fiataljai léptek fel zenés darabjukkal. A So sen mr dohar komme, azaz Így jöttünk ide című produkció a német telepesek vándorlását és új hazájukba érkezésének történetét mutatta be.

- Három évvel ezelőtt Fuldában jártunk egy fekedei küldöttséggel - engedett betekintést az előzményekbe Tillmann Péter polgármester. - Azért éppen ott, mert a fekedei németiség ősei Fuldából érkeztek. A betelepülésnek idén lesz a háromszázadik évfordulója. Ezen jubileum alkalmából érkeztek most hozzánk a német vendégek egy iskolából. Vasárnap a délelőtti szentmisén is közreműködtek, majd délután előadták a betelepülésről - az ő szemszögükből nézve: kitelepülésről - szóló darabjukat. Az estet közös vacsorával zártuk.

Sváb dallamokat és slágereket egyaránt játszottak a fekedei zenészek

A rétes készítés fogásaival ismerkedhettek meg az érdeklődők a kultúrházban

Léna néni, a falu legidősebb lakója

ÓFALU A közelmúltban ünnepelte 95. születésnapját Ófalu legidősebb lakója. Kaltenbach Józsefné 1927. július 28-án született Sombereken.

Bechli Erzsébet polgármester is gratulált a 95. életévét betöltő Léna néninek

Természetes „echte sváb” családban, ahol a német nyelv járta. Leánykori neve Schmalzl Magdolna, de a településen mindenki Léna néninek szólítja. A sombereki lány nyugalmas élete 1945-ben, a háború után vált drámaivá. A németiség kollektív

büntetésekor, a kitelepítések idején Léna néni és nincstelenné tett családja az ófalusi rokonok faluszéli préházában húzta meg magát. A kitelepítéstől megmenekültek, de minden újra kellett kezdeni. Léna néni leendő férje, Kaltenbach József szovjet hadifogságból tért haza, házasságot 1948-ban kötöttek.

Kaltenbach Józsefné háztartásbeliként dolgozott, egész életében a földdel és jószággal foglalkozott, segített ezermester férjének, aki 2015-ben hunyt el. Léna néni 95 évesen is teljesen friss szellemileg, legfeljebb a szemei már nem a régié. Amikor kedvenc ételéről esett szó, elmondta, hogy mindenfélét szeret enni, a szilvás gombóctól kezdve a palacsintán át a csirkepaprikásig és a halászléig. Két gyermeke, négy unokája és hét dédunokája van.

A hosszú élet titka véleménye szerint a folyamatos munkában, az állandó tevékenységben rejlik. Soha nem hagyta el magát. Amikor telefonon megkerestük, gratulálva születésnapjához, éppen a kályhát tisztította.

*

Időben történt a szigetelés

Nem kevesebb, mint 37 millió forint, nemzeti-ségi pályázaton nyert összeg ráfordításával újult meg Ófalu óvodája. Bechli Erzsébet polgármester elmondta, hogy teljes ajtó és ablakcsere zajlott le, korszerű fűtés adja a meleget és megtörtént az épület átfogó szigetelése is. A megtakarítást eredményező beruházás, tekintettel a növekvő energia árakra, horderejében is rendkívül fontos. A rend teremtést jelentő, utolsó simításokból az intézmény dolgozói is kivették részüket. Az óvoda egyébként teljes munkatársi létszámmal fogadja a nebulókat, miután nemrég Demeter Tímea óvónő is csatlakozott a kollektívához.

Jäger Andrea a szekrényeket is megtörölgette

Applikációk a hasznosan töltött képernyőidő szolgálatában

PAKS Az Atomenergetikai Múzeum (AEM) nagy hangsúlyt fektet a legfrissebb technológiák megismerésére és alkalmazására, hiszen így még élményközpontúbbá tehetők a különböző atomenergiához kapcsolódó tudományos tartalmak, míg az ismeretszerzés módját nagyban színesíti.

De egyúttal segít azon fiatalok elérésében is, akik például életkoruk okán már nem megszólíthatók hagyományos módszerekkel, és akik több friss kutatás eredményei szerint is magas képernyőidővel „nyomkodják” napi szinten az okoseszközöket.

Az ingyenes applikáció révén feltárul az atommúzeum is

Atomenergetikai Múzeum

Az Atomenergetikai Múzeum nevű, okoseszközre ingyenesen letölthető applikáció például évek óta arra hivatott, hogy a kontinens egyetlen atommúzeumának páratlan gyűjteményét, a legkedveltebb műtárgyakat bárki számára felfedezhetővé, megismerhetővé tegye – a múzeum épületén messze túlmutatva, otthoni vagy egyéb szabadidős elfoglaltság részeként. 3D-s modellek, kiterjesztettség-tartalmak és szöveges leírások is találhatóak benne, amelyek az idei évi fejlesztéseknek köszönhetően még könnyebben kezelhető, még egyértelműbb menüben kaptak helyet, és a korábbi verzióhoz képest az új alkalmazás immár egyaránt magában foglalja a magyar és az angol nyelvű felhasználói felületet is.

A múzeumos rendezvények és a kiállítótér egyik kedvenc interaktív eleme a tudáskapcsola, amely varázslatos-tudományos, hálózat-szerűen megjelenő atomenergiához kapcsolódó világának feltárulásához szintén az okoseszközök és az alkalmazás a kulcs. A hagyományos edukációs törekvések is kiegészítik a kiterjesztettség-tartalmakat, hiszen papíralapú kvízek is készültek ezekhez az eszközökhöz, így a rendezvényeken ajándékot is nyerhetnek frissen szerzett tudásukért az érdeklődők, de a múzeumlátogatás végén is lehetőség kínálkozik erre.

Legyél te is MindenTudós!

Az Atomenergetikai Múzeum nevű, idén megújuló applikáció mellett ebben az évben egy teljesen új alkalmazást is közzétett az áruházakban az AEM, a MindenTudóst. Ez a fejlesztés a múzeum megnyitásának 10. évfordulójára készült, és azokat a szellemi alapilléreket állítja a középpontba, amelyek az atomenergiához kötődő tudósokhoz kapcsolódnak. De azért némi csavar is van a történetben, hiszen olyan ismereteket rejt az alkalmazás, amelyek a világhírű magyar tudósok gyerekkorát, valamilyen különleges személyes történetét, vagy épp művészeti érdeklődését árulják el. Szilárd Leó és a

távíró, Wigner Jenő és az udvariasság (no, meg az uzsonnásdoboz és a hangyák), Teller Ede és a zongorázás, valamint Neumann János és az egykezes számolás mind megismerhető, és ki is próbálható, hiszen játékokat is rejt a virtuális kaland, amelyben a „Marslakókkal” lehet játszani.

AtomMúzeum JÁTÉKA

Egy harmadik, az AtomMúzeum JÁTÉKA nevű applikációja is van a múzeumnak, amelyben három olyan játék kapott helyet, amelyek minden korosztály számára rejtenek interaktív elfoglaltságot, miközben új ismeretek egész tárházát sajátítják el a kis felhasználók már óvodás kortól is. Az Élet az atomerőműben című mesekönyv hangoskönyvi, „matatófalat” idéző lehetőségekkel kiegészített tartalma az egyik, míg az ÜrGame, a kedves kis űrgés játék a másik olyan eleme az appnak, amelyet sikerekkel fedezhetnek fel a legkisebbek is. A harmadik egységet az Építs atomerőművet! játék képezi, amely már nehezebb, de mivel nagyon látványos és informatív, így egy kis rafinériával és új információk iránti nyitottsággal bárki kedvére megépítheti általa a saját atomerőművét már kisiskolás kortól is.

Minden érdeklődőt várnak az AEM applikációi, de a Sketchfab.com felkeresésével is megtekinthetők látványos, 360 fokban körbenézhető modellek a múzeum háza tájáról. A rendezvényekről és az őszi-téli programokról, aktualitásokról pedig friss hírek olvashatók a Facebookon és az Atomenergetikai Múzeum honlapján is.

Krisztián atya új helyen szolgál

BÁTASZÉK Kürtösi Krisztián bátaszéki katolikus plébános bejelentette, hogy a Pécsi egyházmegye megyés püspöke, Felföldi László szeptember 21-ével Paksra helyezte át plébánosnak, valamint megbízta a helyi katolikus intézmények püspöki biztosi szolgálatával. Ugyanettől a naptól dr. Nyúl Viktort nevezték ki Bátaszékre plébánosnak. *M. I.*

Kürtösi Krisztián
Fotó: Mártonfai Dénes

Az új kenyeret új polgármester szegte meg a nevezetes ünnepen

MÖCSÉNY A tavasszal elhunyt polgármesterről is megemlékezett a möcsényi Szent István Nap és új kenyér ünnep közönsége. Krachun Elemér a falu díszpolgára is volt, a Társadalmi Ellenőrző Tájékoztató Társulás (TETT) 2019-ben személyének ítélte a Gránit-díjat.

Emlékének egy perces néma felállással adóztak a résztvevők. Az augusztus 20-án tartott rendezvény azonban mégsem a szomorúság jegyében zajlott. Hiszen, mint azt ünnepi beszédében Salgó Ivett, az új polgármester megjegyezte: sugárzó derűvel és tetterővel rendelkező elődje biztosan azt üzené, hogy ne szomorkodjunk, ne legyünk kedvetlenek, mert az életnek mennie kell tovább.

– Az elmulás a hozzátartozók, barátok, ismerősök számára érthető módon fájdalmas – folytatta Salgó Ivett. – De nem feltétlenül végleges. Ezt éppen a mai nap is példázza. 1038-ban elhunyt nagy királyunkat, Istvánt 1083. augusztus 20-án avatták szentté, miután sírjánál csodás gyógyulások történtek. Uralkodónk ettől a dátumtól kezdve nemcsak szentjeink sorát gyarapítja, de része világi életünknek is. Ezen az augusztus 20-i napon, nemzeti ünnepünkön pedig kifejezetten hivatkozási alap és mérce. Mert ezen a napon országosra emelték az összes településen

A község rendezvénye sok érdeklődőt vonzott, érkeztek a szomszédos településekről is
Fotók: Kiss Albert

és itt Möcsényben is hangsúlyosan merül fel a kérdés: megtettük-e azt, képesek leszünk-e megtenni azt, ami szent királyunk szellemiségéből és cselekedeteiből következik? Sikerült-e maradandót alkotnunk itt Möcsényben és ha igen, képesek leszünk-e ugyanezen az úton továbbmenni?

Ahogy mondani szokták, a bölcsök kövének senki sincs birtokában. De az út ismert. Ennek az útnak a napjainkba érő, közösen kikövezt állomásai fejlesztéseket, rendezett községet, nyugalmas élethez teremtettek. Bizonyosan ígérhetem, hogy polgármesterként, illetve Möcsény egyik lakójaként is minden erőmmel, tudásommal ezt az eredményeket alkotó utat fogom követni.

Salgó Ivett, Möcsény polgármestere már április óta részt vesz a TETT munkájában

Az ünnepi beszéd után a polgármester – László Gábor képviselő közreműködésével – megszegte, majd felszeletelte az új kenyeret. A szeleteket a hagyományoknak megfelelően gyermekek kínálták a közönségnek.

Kihalóban lévő szakma képviselői találkoztak

BÁTASZÉK Hús kádár érkezett egy találkozóra Bátaszékre. Jöttek a megyéből, de a szomszédságból is, így például Mecsek-nádasdról, Rémről, Bajáról és még sorolhatnánk. A legidősebb kádár a csapatban Mayer István volt, aki idén töltötte be a nyolcvannyalcadik életévét.

Várda Tibor és munkájának minőségi névjegyei, a hordók
Fotó: Makovics Kornél

– Valamennyien dolgoztak még jó pár évtizeddel ezelőtt a bátaszéki kádár szövetkezetben – mondta a házigazda Várda Tibor. – Az egyik vendég hozott egy olyan sínvágó gyalut magával, mely még az 1880-as évekből való. Az igazság az, hogy ebben a szakmában a technológia nem nagyon

tudott megújulni, mert hagyományos módon, hagyományos eszközökkel készülnek ma is a fahordók. Néhány új eszközt használunk csupán, melyek a fizikai munkát könnyítik meg.

Várda Tibor maga is kádár, saját üzeme van Bátaszéken, ahol saját brigáddal dolgozik.

– Zömében nagy hordókat, ezer liter felettieket készítünk, de amit rendelnek, azt megcsináljuk – folytatta. – Csak tölgyfával dolgozunk, egy hónap alatt a hét fős „legénységünk” nyolc-tíz darab kétezer literes hordót készít el. Ezekre van a legnagyobb igény. A tölgyfán kívül gyékényre – ezt tömitőanyagként használjuk – és a bronzsokra, szegecsre van szükségünk. Ugyanúgy égetjük ki a hordók belsejét, mint régen.

Várda Tibor 1987-ben végezte el Szekszárdon az akkori Ady szakiskolában a kádár szakot. Társaival együtt ő volt ezen a szakon az utolsó, aki itt tanulhatott. Eredetileg asztalosnak jelentkezett, de abban az osztályban sokan voltak, így átment a kádárosok közé. Tizenketten kezdték az iskolát, öten végeztek, ebből ketten maradtak kádárok.

– Az édesapám elvitt egy idős kádárhoz, mert meg kellett javítani az egyik hordókat – mesélt a kezdetekről. – Ekkor még gyerek

voltam. Már ott megtetszett ez a foglalkozás. Azután már felnőttként, 2007. májusában elindultam Ausztriába, Waidhofen an der Ybbs környékére, hogy munkát vállaljak Franz Stockinger családi vállalkozásában. Nehéz döntés volt, egy év vívódás után úgy döntöttem, hogy elfogadom az osztrák munkaerőpiacot, bár ez ötszáznegyven kilométerre volt a családomtól. A felvett devizahitel és annak törlesztése azonban nyomós érv volt akkor. Közel tíz évet töltöttem el itt, ahol tíz és száz hektoliter közötti hordókat készítettünk. Hétfőként utaztunk haza, többben egy kocsival Magyarországra. A kisebbik fiam egy éves volt, amikor elmentem. Alig lehettem részese annak, hogyan nőtt fel. Aztán jött egy súlyos betegség, kint megműtöttek, de akkor megfogadtam, akármilyen történik is, én hazajövök, itthon dolgozom. Ennek már négy éve, akkor alapítottunk egy céget a nagyobbik fiammal, aki viszont azóta más területen dolgozik, mert nem bírta a tölgyfa porát. A kisebbik fiam viszont – úgy tűnik – nagy érdeklődést mutat a kádár szakma iránt. Szerencsére sok a megrendelésünk, a Balaton-felvidékről csakúgy, mint Gyöngyösről, Villányból és Szekszárdról is.

Mauthner Ilona

A hagyományokkal ismerkedtek és fürdőztek a vidám táborlakók

VÉMÉND Az ország egyik legközkedveltebb fürdőhelye adott otthont a Véméni Német Nemzetiségi Önkormányzat táborának. A jelentkezők augusztus 8-12. között Harkányban gyarapíthatták ismereteiket.

– Bátran kijelenthetjük, hogy táborunk nagy népszerűségnek örvend mind a gyermekek, mind a felnőttek körében – mondta el lapunknak Barta Alexandra és Szélig Rita, a két táborszervező. – Létszámunk hamar megtelik, minden évben csatlakoznak hozzánk új diákok. Most huszonöten voltunk. A TETT-es települések jó kapcsolatát mutatja, hogy két fekedí kisdíák is velünk tartott. Ez alkalommal a keresztelők, mint fő témakör jegyében zajlott le a rendezvények többsége.

A hétfői érkezést követően felvertük sátrinkat a kijelölt helyszínen, azaz egy családi nyaraló udvarán. A nagyobb gyermekek ezekben a sátrakban aludtak, a kisebbeket a nyaraló fogadta. Illetve, Domonkosné Gász Andrea kedvemenyesen biztosított szállást saját nyaralójában, a felajánlást köszönettel fogadtuk.

Ezen a napon a gyermekek megismerkedtek a hagyományos véméni keresztelői szokásokkal, a régi pelenkázás módszerével és az akkor viselt Tracht-tal. A viseletet természetesen büszkén magukra is öltötték a fiúk-lányok.

Kedden felkerestük a nagynyárádi kékfestő mestert, aki beavatott bennünket a kihalófélben lévő szakma fortélyaiba. Este megbeszéltek, hogy a látottak alapján miként fogjuk kékfestő tudásunkat alkalmazni. Neki is álltunk pólókat befesteni, hogy másnapra megszáradjanak.

Szerdán elkezdtek a kékfestős pólók díszítését. Kékfestős levendula zsákokat készítettünk, az illatos növényt közösen morzsoltuk le, majd a szárait is felhasználtuk. Így tudatosítottuk a gyermekekben azt, hogy őseink mire is használták a levendulát.

Este a szülők látogattak el hozzánk. Velük tartott Orsós János, a Véméni Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöke és kedves felesége is. A szuper szülőknek köszönhetően egy fergeteges estét töltöttünk együtt, az általuk készített vacsora nagyon finom lett. Az apukáknak külön dicséret jár, hiszen egy rögtönzött nemzetiségi foglalkozást kértek tőlünk. Elővettük a sváb pólyás babákat és pelenkázó versenyt rendeztünk. Az ezt követő sváb utcabálon Hasenauer Ákos – a közkedvelt Áki bá' – harmonika zenéjére a csapat apraja-nagyja tánra perdült a tábor előtt.

Csütörtökön a máriagyüdi kegyhelyen Áki bá' vezetett körbe bennünket és mesélt a templom történetéről. Este eljöttek hozzánk a Véméni KSE kiváló focistái, név szerint Bíró Bence, Boda Dávid és Krisztihelyi Márk. A labdazsonglőrök színvonalas, kiváló hangulatú edzést tartottak. Fontos számunkra, hogy a felnövekvő nemzedékben is kiteljesüljön a foci, a sport iránti szeretet, ezzel is biztosítva Véméni labdarúgó utánpótlását. Aranylábú fiaink táborfüzet gyűjtötték a gyermekeknek, akik mályvacukrot, szalonnát sütöttek. Mindannyian nagyon sajnáltuk, hogy másnap véget ér a tábor. Pénteken reggel sátrat bontottunk, elpakoltunk és délben már a véméni általános iskola éttermében várt bennünket Barta Erzsébet néni finom ebédje.

A délelőtti munkát délutánként jól megérdemelt strandolás követte. Minden este élő harmonika zene mellett énekeltük a hagyományos véméni sváb nótákat és természetesen tánra is perdültünk. A talpalávalót mind az öt napon Hasenauer Ákos biztosította. Emellett mindenben segítségünkre volt, a gyerekek is kifejezetten örültek Áki bá' jelenlétének.

Nagyon jó közösség jött össze, mindenki figyelt a másikra, nem volt vita, széthúzás, a gyermekek szeretettel fordultak egymáshoz, új barátságok köttetnek, a meglévők tovább erősödtek. Felejthetetlen élményt jelentett mindenki számára a napi strandfürdőzés.

Nekünk, szervezőknek komoly felelősséggel jár a gyermekek felügyelete, illetve a programok megszervezése és lebonyolítása. De semmi sem tesz bennünket boldogabbá, mint a kicsik mosolya, öröme, hálája. A tábor számunkra hatalmas siker, öröm és megtiszteltetés. A szülők megajándékoztak bennünket bizalmukkal, mivel ránk bízták gyermekeiket. Mi pedig nagyon vigyáztunk rájuk, igyekeztünk a lehető legjobb programokat, élményeket nyújtani számukra.

A tábor nem jöhetett volna létre a Véméni Német Nemzetiségi Önkormányzat nyertes pályázata, anyagi segítsége, valamint a szülők támogatása nélkül. Oszlopos segítőink között már említettük Hasenauer Ákost. Ugyancsak a felügyelet fontos tagja volt Aszmann Anna, aki mindenféle finomságot készített a gyermekeknek. Tóth István a tábor ezermestereként bizonyította tudását. A gyermekeit kísérő Feketéné Tóth Tímea szintén mindenben segítségünkre volt. Ilyen élmények és ilyen pártfogók birtokában joggal fejezhetjük ki reményünket: bízunk benne, hogy jövőre újabb tábor szervezésére nyílik majd lehetőségünk!

Keresztelési szokások felelevenítése véméni német öltözékben

A Véméni KSE focistái minden évben edzést tartanak a táborlakóknak

Hasenauer Ákos (bal oldalon) a sátorverésből is kivette a részét

Munka után jöhetett a jól megérdemelt pihenés, azaz a napi fürdőzés